

HRVATSKA NARODNA BANKA

**Izvoz iz današnje perspektive:
značaj, uloga i prostor djelovanja ekonomske politike**

Sandra Švaljek, zamjenica guvernera
e-adresa: sandra.svaljek@hnb.hr

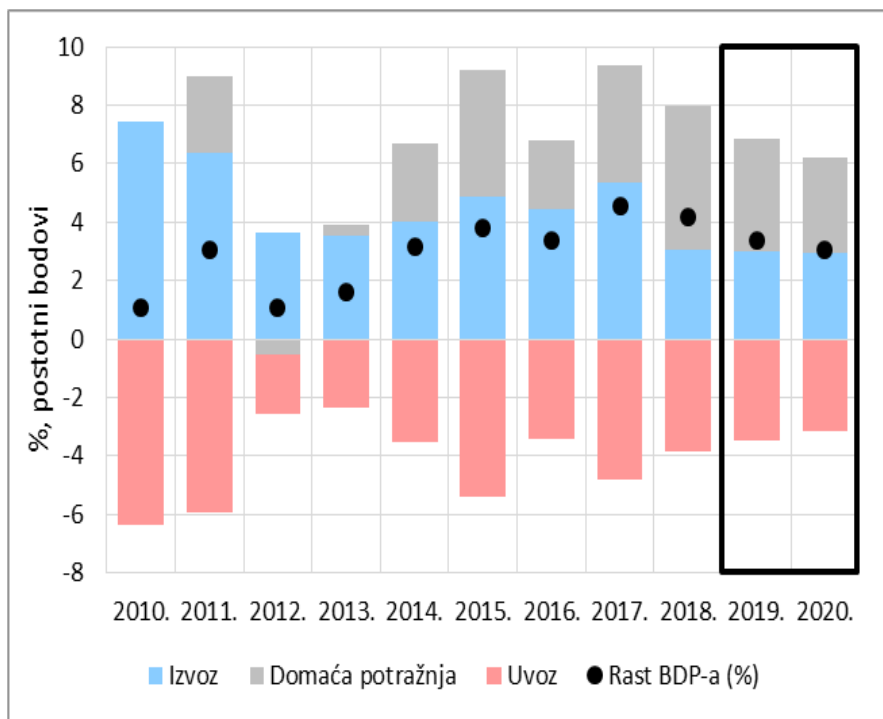

Sadržaj

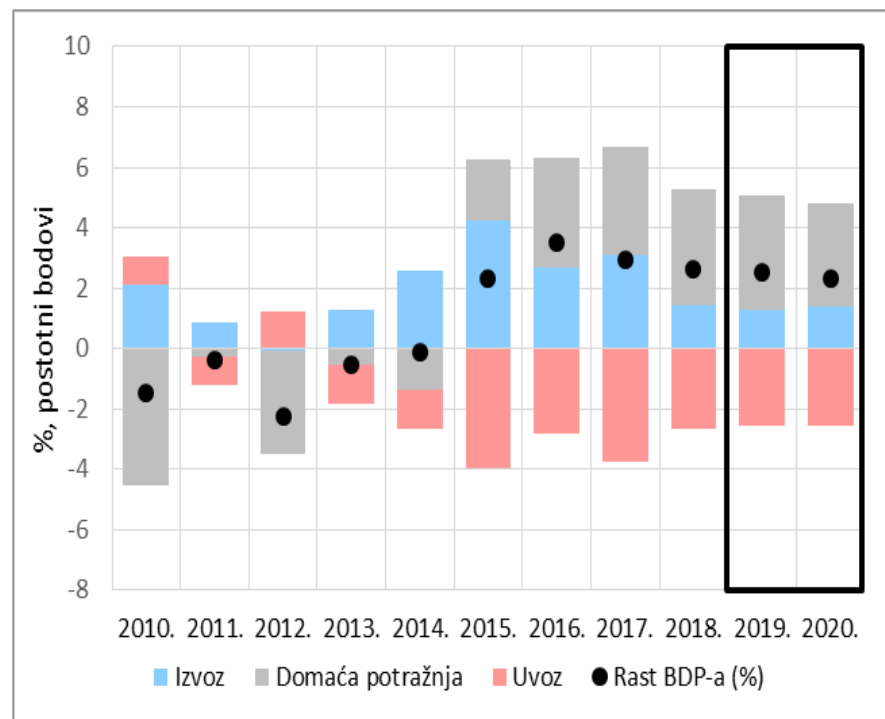
- **Značaj izvoza za gospodarski oporavak i rast**
- **Protekcionizam i njegovi mogući učinci**
- **Strukturalna obilježja hrvatskog izvoznog sektora**
- **Prostor djelovanja nacionalne ekonomske politike**

Izvoz je važan činitelj gospodarskog oporavka Hrvatske i ostalih novih zemalja članica EU

Promjena BDP-a novih zemalja članica, doprinosi po komponentama

Promjena hrvatskog BDP-a, doprinosi po komponentama

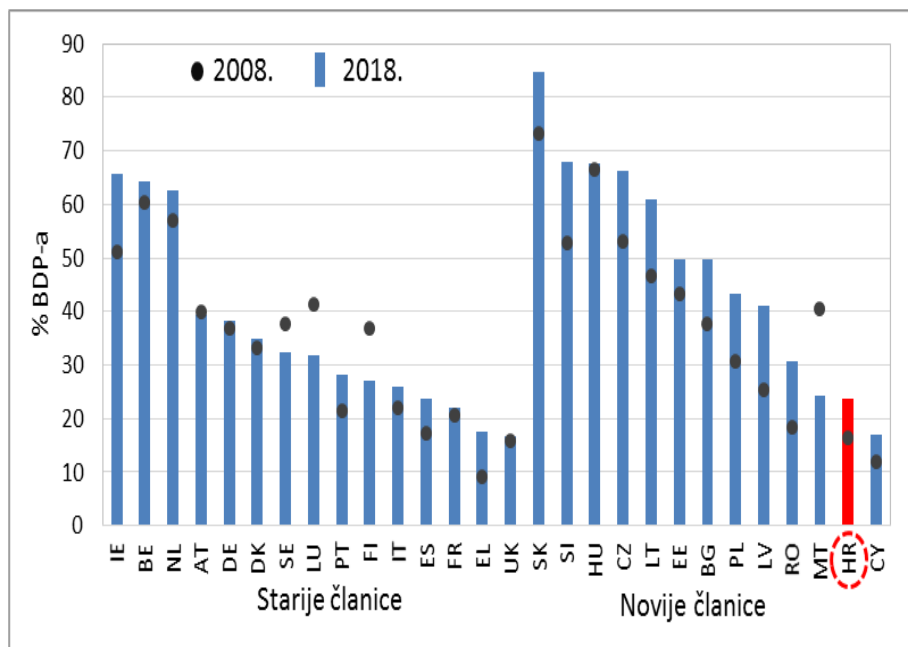
Napomena: Nove zemlje članice EU su Bugarska, Rumunjska, Estonija, Latvija, Litva, Poljska, Češka, Slovačka, Slovenija, Mađarska, Malta i Cipar.

Izvor: Ameco (Europska komisija)

Izvor: HNB

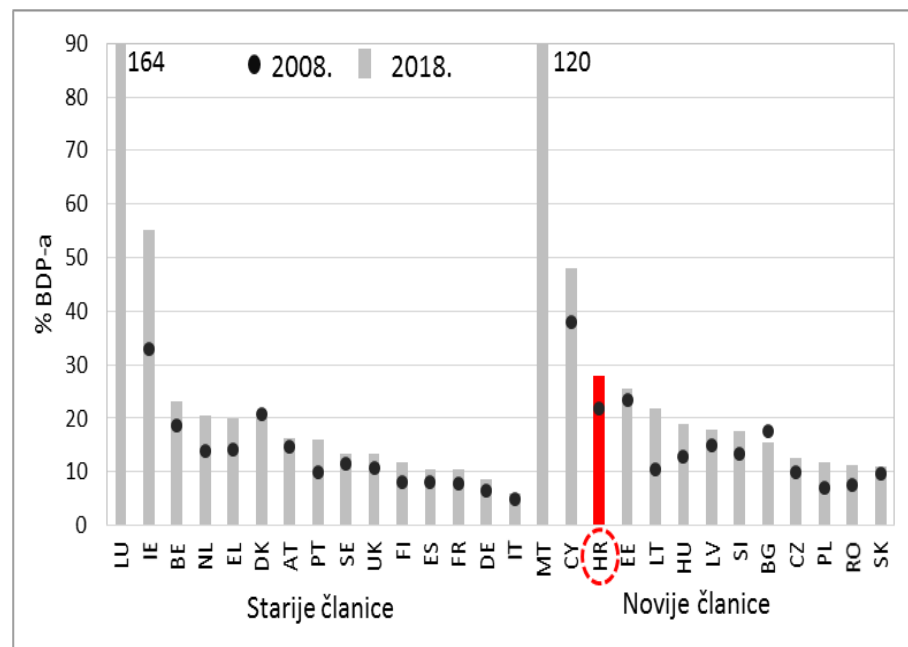
Zbog snažnog rasta izvoza, gospodarstva su sve otvorenija i međusobno povezanija

Izvoz robe

Izvor: Eurostat

Izvoz usluga

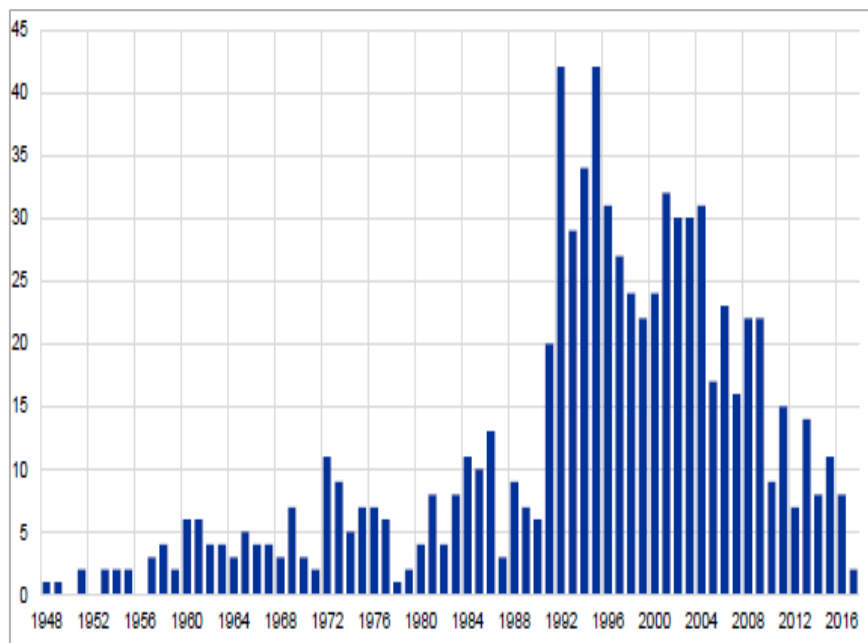

Napomena: Podaci za Irsku odnose se na 2017. godinu.

Izvor: Eurostat

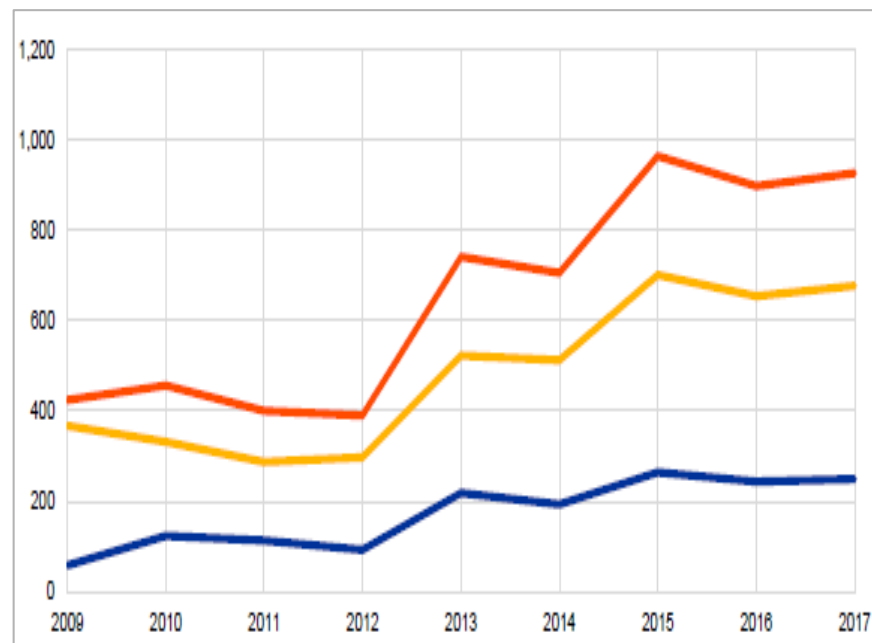
Ipak, usporavanje trgovinske liberalizacije i rast protekcionističkih mjera predstavljaju novi izazov

Broj preferencijalnih trgovinskih sporazuma prema godini potpisivanja

Izvor: Design of Trade Agreements Database; preuzeto iz ECB (2018.)

Broj novih trgovinskih mjera koje su najavile G20 zemlje

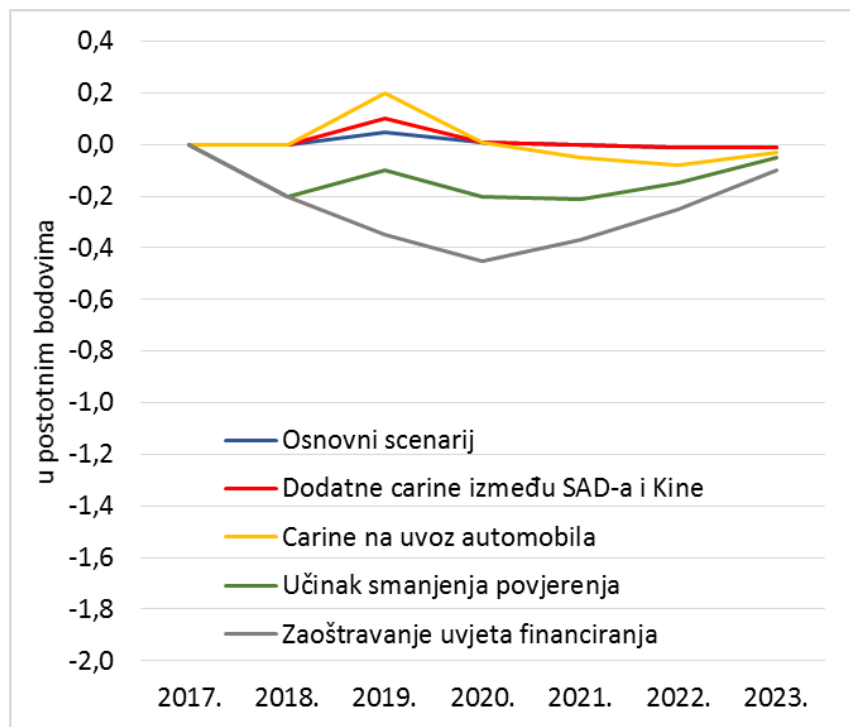

Napomena: Crvenom linijom označen je ukupan broj novih mjera, žutom linijom diskriminatorne mjere, a plavom linijom mjere trgovinske liberalizacije.

Izvor: Global Trade Alert Database; preuzeto iz ECB (2018.)

Mogući učinci protekcionizma

Odstupanje rasta BDP-a europodručja od baseline scenarija, postotni bodovi

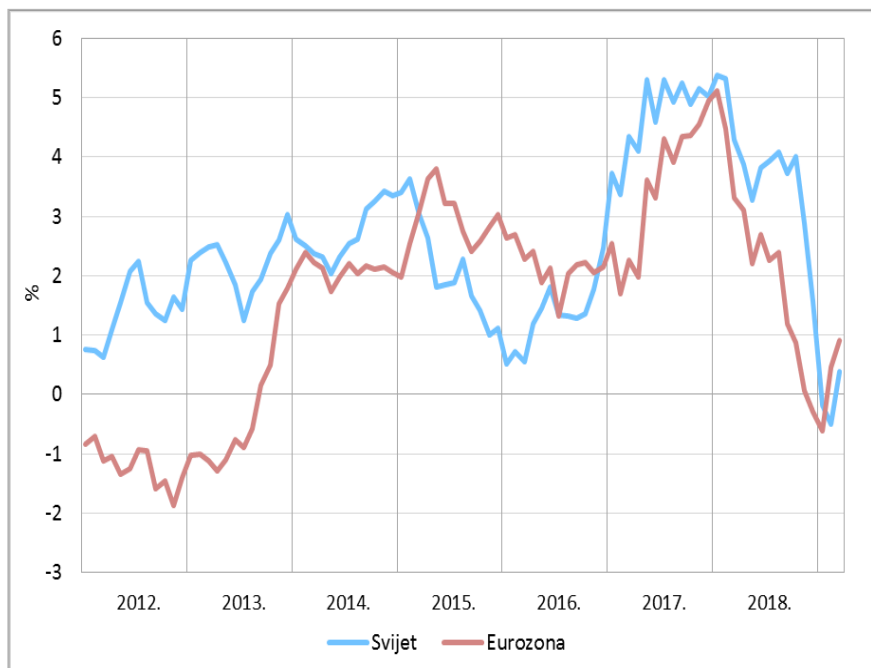

Izvor: WEO, listopad 2018.

- utjecaj protekcionizma na ekonomsku aktivnost ne odražava se samo kroz trgovinski kanal
- moguće povećanje neizvjesnosti i smanjenje povjerenja moglo bi imati značajnije posljedice po gospodarstvo Eurozone

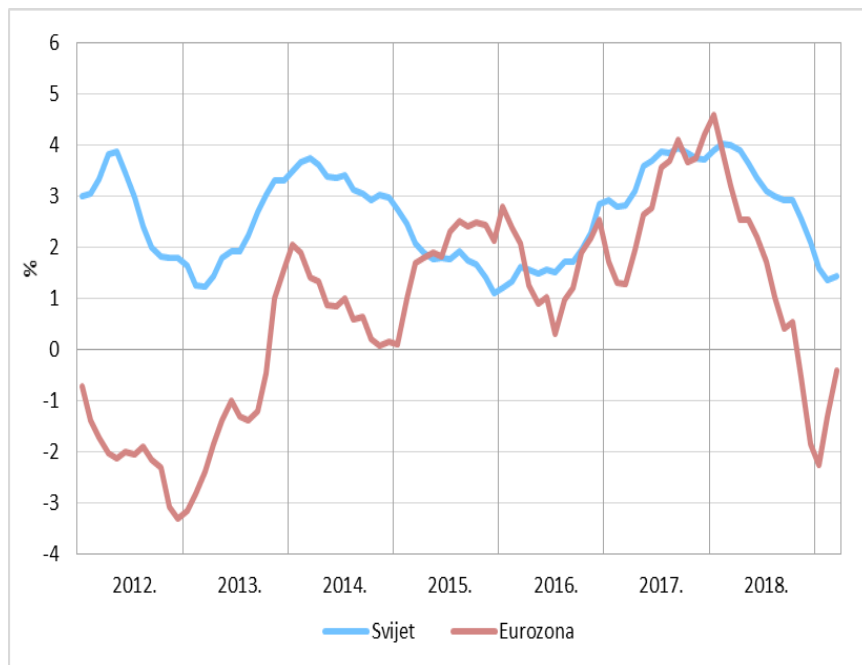
Vidljivo je pogoršanje kretanja volumena trgovine i industrijske proizvodnje, posebno u Eurozoni

Godišnje stope rasta volumena trgovine, pomični prosjek 3 mjeseca

Izvor: Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis

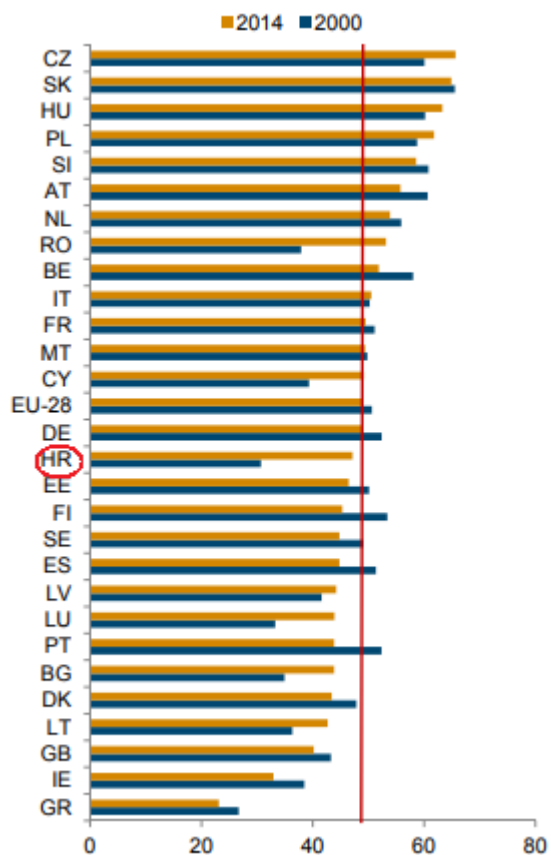
Godišnje stope rasta industrijske proizvodnje, pomični prosjek 3 mjeseca

Izvor: Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis

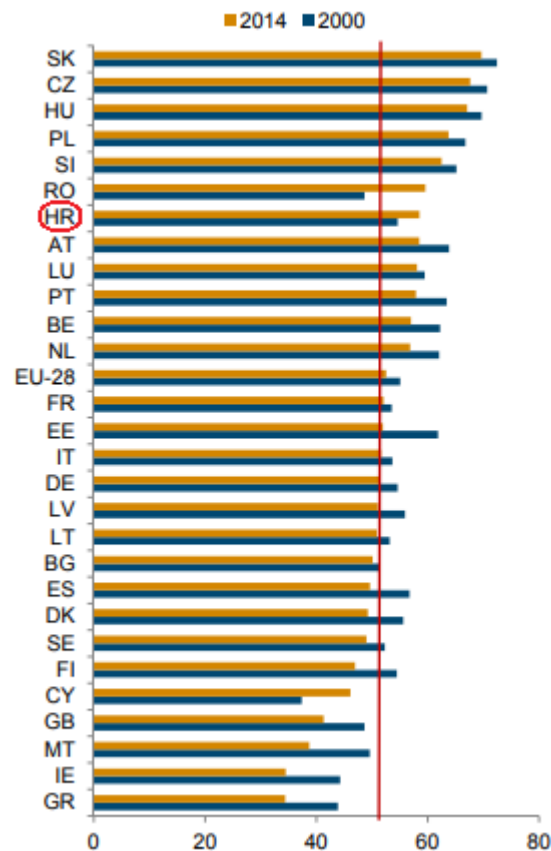
Zbog značaja regionalnih lanaca vrijednosti, poglavito u prerađivačkoj industriji, izvozni sektor CEE zemalja osjetljiv na kretanja u Eurozoni

Regionalni lanci vrijednosti, u % ukupne trgovine unutar lanaca vrijednosti

Napomena: Regionalni lanci vrijednosti odnose se na zemlje članice EU.
Izvor: WIIW, Research Report 427, 2018

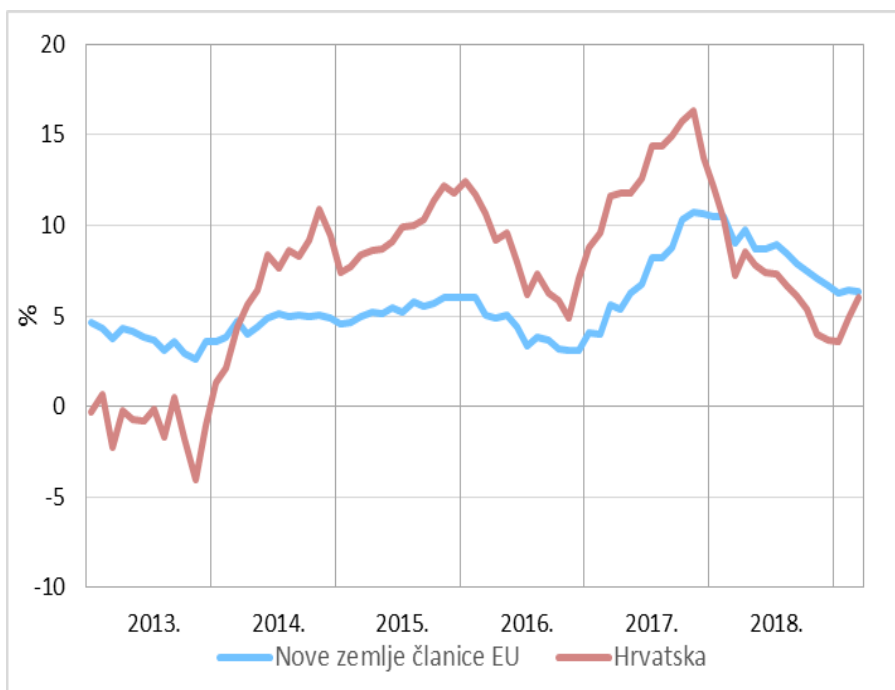
Regionalni lanci vrijednosti, u % ukupne trgovine unutar lanaca vrijednosti, prerađivačka industrija

Napomena: Regionalni lanci vrijednosti odnose se na zemlje članice EU.
Izvor: WIIW, Research Report 427, 2018

Stoga ne iznenađuje primjetno usporavanje rasta izvoza i kod Hrvatske te ostalih novih zemalja članica EU

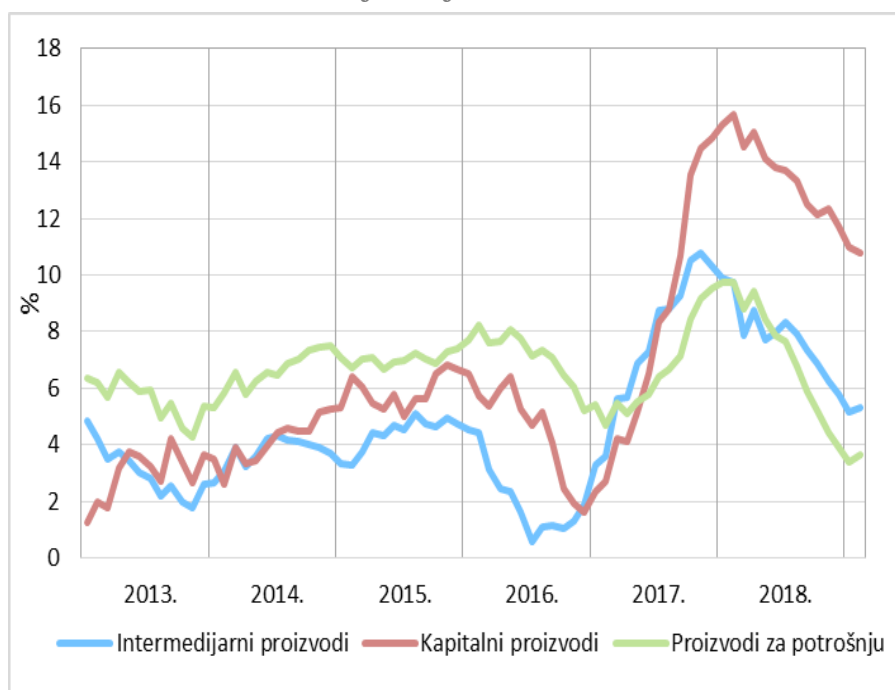
Godišnje stope rasta ukupnog robnog izvoza

Napomena: Pomični prosjek posljednjih 12 mjeseci. Nove zemlje članice EU su Bugarska, Rumunjska, Estonija, Latvija, Litva, Poljska, Češka, Slovačka, Slovenija, Mađarska, Malta i Cipar.

Izvor: Eurostat

Godišnje stope rasta robnog izvoza po kategorijama proizvoda (nove zemlje članice EU uključujući Hrvatsku)

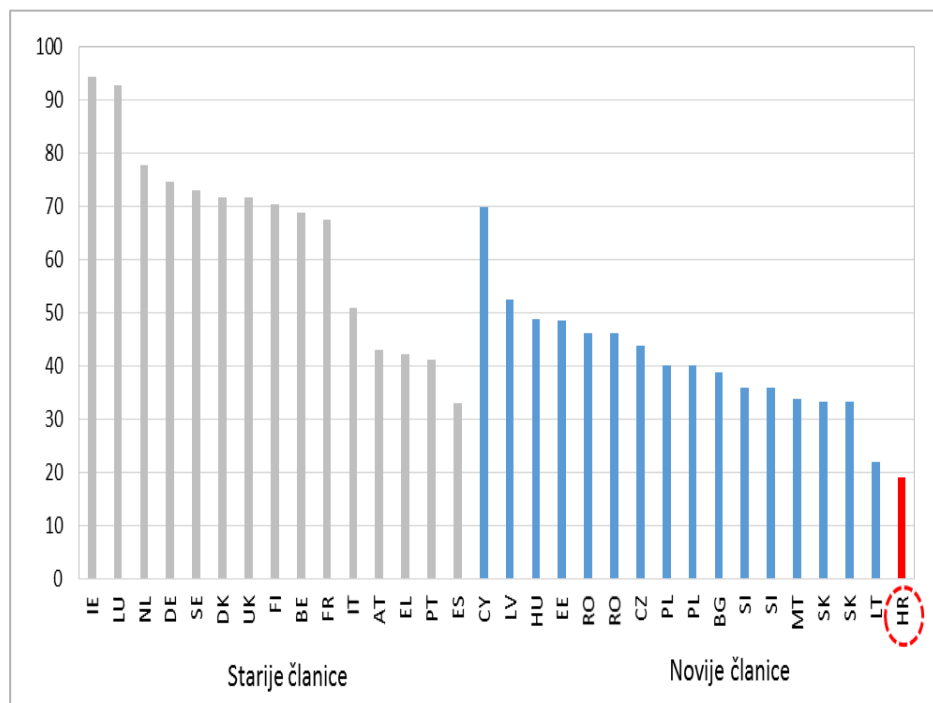
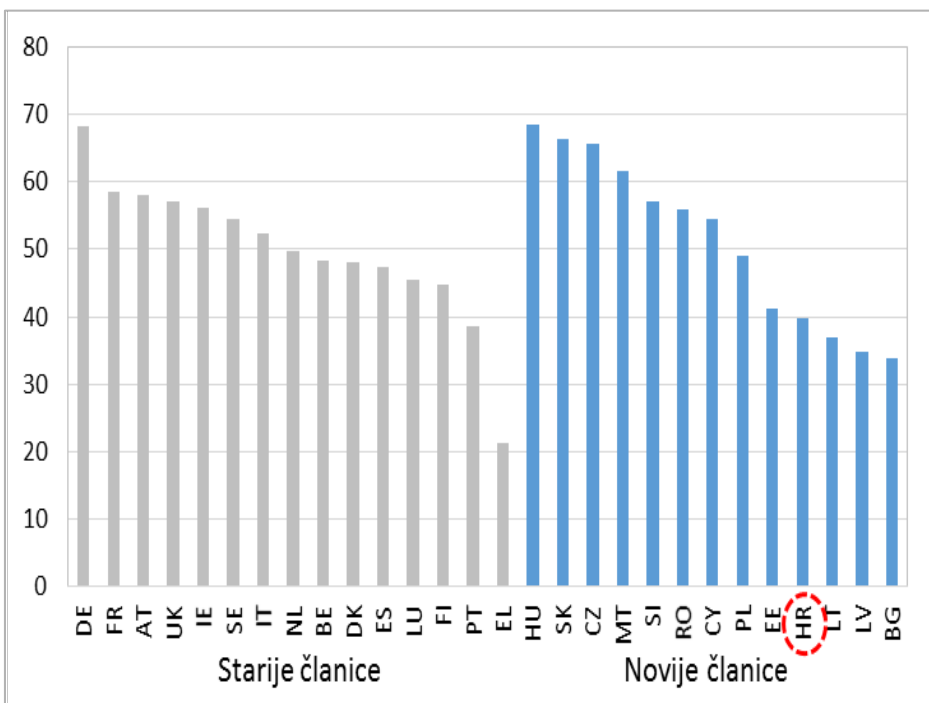
Napomena: Pomični prosjek posljednjih 12 mjeseci. Nove zemlje članice EU su Bugarska, Rumunjska, Estonija, Latvija, Litva, Poljska, Češka, Slovačka, Slovenija, Mađarska, Malta, Cipar te Hrvatska.

Izvor: Eurostat

Osim slabljenja inozemne potražnje, izazov predstavljaju i dalje naglašeni strukturni nedostaci domaćeg izvoznog sektora

Izvoz srednje i visoko tehnoloških proizvoda, u % ukupnog izvoza roba, 2017.

Izvoz znanjem intenzivnih usluga, 2016, u % ukupnog izvoza usluga

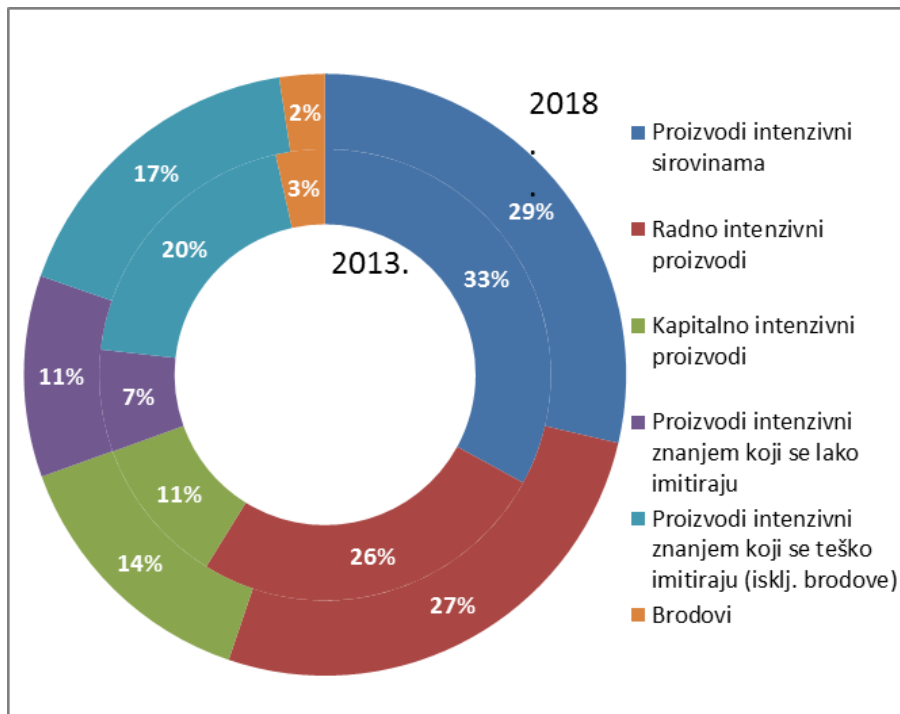

Izvor: EK, European Innovation Scoreboard, 2018.

Izvor: EK, European Innovation Scoreboard, 2018.

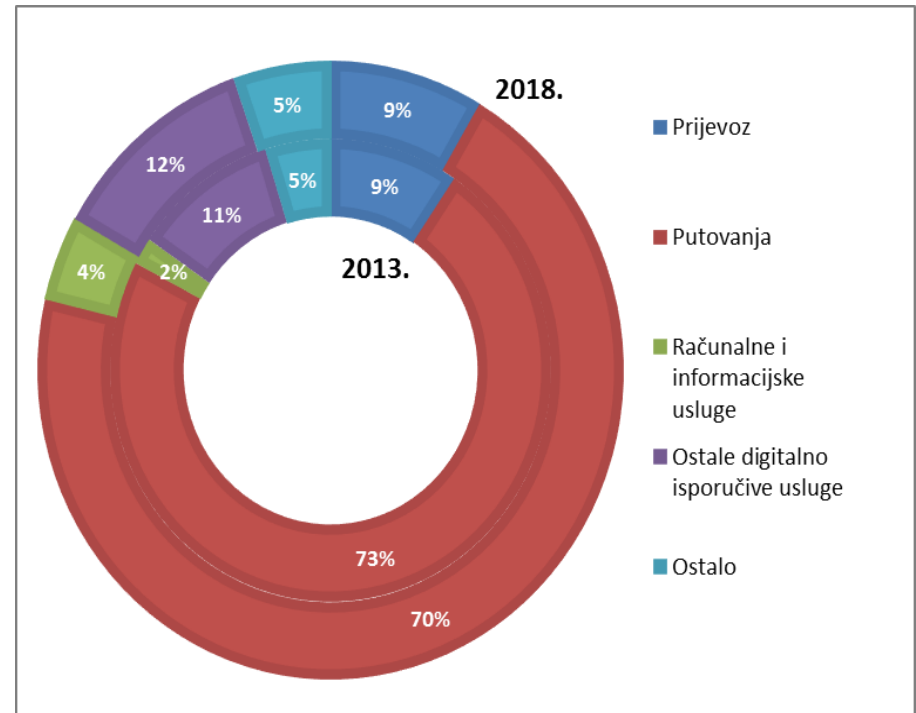
Nedostatna diverzifikacija izvoza usluga

Struktura izvoza robe

Izvori: DZS; HNB

Struktura izvoza usluga

Izvori: DZS; HNB

Prostor djelovanja ekonomske politike

- HNB provodeći monetarnu politiku:
 - održava stabilan nominalni tečaj kune prema euru sve do uvođenja eura kao službene valute u RH (pripreme za uvođenje eura)
 - osigurava visoku kunsku likvidnost i time poboljšava uvjete financiranja
- ekonomske politike Vlade trebaju biti usmjerene jačanju konkurentnosti, posebno u pogledu razvoja ljudskog kapitala:
 - reformom obrazovanja na svim razinama
 - povezivanjem industrije i znanosti
 - fleksibilizacijom radnog zakonodavstva
 - daljnjim smanjenjem administrativnog i poreznog opterećenja
 - jačanjem institucija